

ความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตของประชาชนในจังหวัดสกลนคร

ภาวิณี แสงชนม์¹ ทิศากร ศิริพันธุ์เมือง² รดาณัฐ ภูสมณี³

กัญมาส สงวนศักดิ์⁴ เดือนเพ็ญ หัสจันทร์⁵

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตของประชาชนในจังหวัดสกลนคร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเยาวชนและสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จังหวัดสกลนคร จำนวน 100 คน คัดเลือกแบบเจาะจงจากรายงานสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตโดยแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศคือการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น อีเมล การส่งข้อความ 2) ความต้องการพัฒนาทักษะด้านการรู้สารสนเทศคือการค้นหาและเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ได้มากที่สุดรองลงมาคือการกำหนดเรื่องที่จะค้น และการประเมินคุณค่าข้อมูล สารสนเทศเพื่อนำมาใช้ 3) ความต้องการพัฒนาด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อคือการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสื่อ และการประเมินวัตถุประสงค์ของสื่อ 4) ความต้องการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลคือการพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมแอปพลิเคชัน สร้างช่องทางการตลาดออนไลน์ในการขายผลิตภัณฑ์มากที่สุดรองลงมาคือการใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัย 5) ทักษะใหม่ที่ต้องการพัฒนาเร่งด่วนคือช่องทางการขายออนไลน์มากที่สุดรองลงมาคือทักษะการตัดต่อคลิปและการถ่ายภาพ/ตกแต่งภาพ

คำสำคัญ : ทักษะสมัยใหม่, ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ, ทักษะการรู้สารสนเทศ, ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ, ทักษะการรู้ดิจิทัล, ความต้องการพัฒนาทักษะสมัยใหม่

(Received: 8 January 2024; Revised: 18 February 2024; Accepted: 20 March 2024)

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร E-mail: phawinee.sa@snru.ac.th

² รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร E-mail: tisakorns@snru.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร E-mail: radanut@snru.ac.th

⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร E-mail: kanyamaat@snru.ac.th

⁵ เจ้าหน้าที่แผนกพาณิชยกรรม มณฑลทหารบกที่ 29 ค่ายกฤษณ์สีวะรา จังหวัดสกลนคร E-mail: nooknickd@gmail.com

The Need to Develop Future Skills of People in Sakon Nakhon Province

Phawinee Sanchon¹ Tisakorn Siripanmueang² Radanut Phusomnuek³

Kanyamaat Sangounsak⁴ Duanpen Hussakhun⁵

Abstract

This research is quantitative research. The objective is to study the needs for developing new skills the future of people in Sakon Nakhon Province. The population and sample used in the research were 100 youth and members of the Community Product Producers Group (OTOP), Sakon Nakhon Province, selected purposively. Research tools is a questionnaire about the need to develop new skills the future using a 5-level rating scale. Statistics used in the research include percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research were found that 1) The highest need for developing information technology skills is the use of the Internet. Followed by the use of computers and the use of communication tools such as email and messaging, respectively. 2) The highest ranking of need to develop information literacy skills is to search for and access information from various sources. The second most was determining the subject to be searched. Followed by information evaluation. 3) The need to develop media literacy skills is to use media to benefit. Next is the analysis of the credibility of the media and the objective assessment of media, respectively. 4) The need to develop digital literacy skills is to develop skills in using online applications. Create online marketing channels to sell products the most, followed by using digital media creation programs and digital media safely. 5) The new skills that urgently need development are online sales channels, followed by clip editing and photo editing skills.

Keywords : New skills, Information technology skills, Information literacy skills, Media literacy skills, Digital literacy skills, New skills development needs

¹ Ph.D. Associate Professor, Information Science Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakon Nakhon Rajabhat University
E-mail: phawinee.sa@snru.ac.th

² Associate Professor, Information Science Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakon Nakhon Rajabhat University E-mail: tisakorns@snru.ac.th

³ Lecturer, Information Science Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakon Nakhon Rajabhat University E-mail: radanut@snru.ac.th

⁴ Lecturer, Information Science Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakon Nakhon Rajabhat University E-mail: kanyamaat@snru.ac.th

⁵ Supply officer, Quartermaster section, 29th military circle E-mail: nooknickd@gmail.com

บทนำ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้คนและสังคมในการบริโภคข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และภายใต้แรงกดดันเพื่อการพัฒนาผู้คนสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) เพื่อให้เกิดฐานเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่มุ่งเน้นการใช้ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นหรือแข่งขันกับนานาประเทศและดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จได้ ส่งผลให้ประชาชนต้องปรับตัวเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การดำเนินชีวิตและดำเนินงานบนฐานความรู้ การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล สารสนเทศ สะดวกและง่ายขึ้น โดยการค้นคว้าข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร้ข้อจำกัดและมีแนวโน้มมากยิ่งขึ้น เห็นได้ชัดเจนจากสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยในปี พ.ศ. 2566 ที่มีมากถึง 61.21 ล้านคน จากประชากรประมาณ 71 ล้านคน โดยที่อัตราการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ร้อยละ 85.3 มีผู้ใช้โซเชียลมีเดีย 52.25 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 72.8 มีการเชื่อมต่อโทรศัพท์เคลื่อนที่รวมทั้งสิ้น 101.2 ล้านครั้งคิดเป็น ร้อยละ 141.0 ของประชากรทั้งหมด (Kemp, 2023) และกิจกรรมดิจิทัลที่คนไทยนิยมในปีพ.ศ. 2566 คือ การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการสนทนา การรับชมวิดีโอคอนเท้นท์ การสนทนามบนกระดานออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน การแสดงความคิดเห็น การเล่นเกมสตรีมมิงภาพยนตร์ เพลง วิทยุ โทรทัศน์ผ่านออนไลน์ โทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ต และเรียนออนไลน์ (Office of the National Digital Economy and Society Commission, 2023) นอกจากนี้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีและครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย (National Statistical Office, 2023) จากจำนวนการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวนมากและพฤติกรรมดิจิทัลของประชาชนอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยเข้าสู่ภาวะเมืองแห่งดิจิทัลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำให้เกิดกระแสการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีทักษะสมัยใหม่ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับคนในศตวรรษที่ 21 เป็นการพัฒนาเพื่อให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ จึงเป็นความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ

การพัฒนาทักษะสมัยใหม่เพื่อการเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีความสามารถปรับ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการติดต่อ สื่อสาร พัฒนาต่อยอดการดำเนินชีวิตและการทำงานได้อย่างกว้างขวางผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนใช้ทักษะสมัยใหม่แห่งอนาคตเข้าไปเสริมศักยภาพของประชาชน ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะการรู้สารสนเทศ (Information literacy skill) ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy Skill) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Literacy Skill) และทักษะ

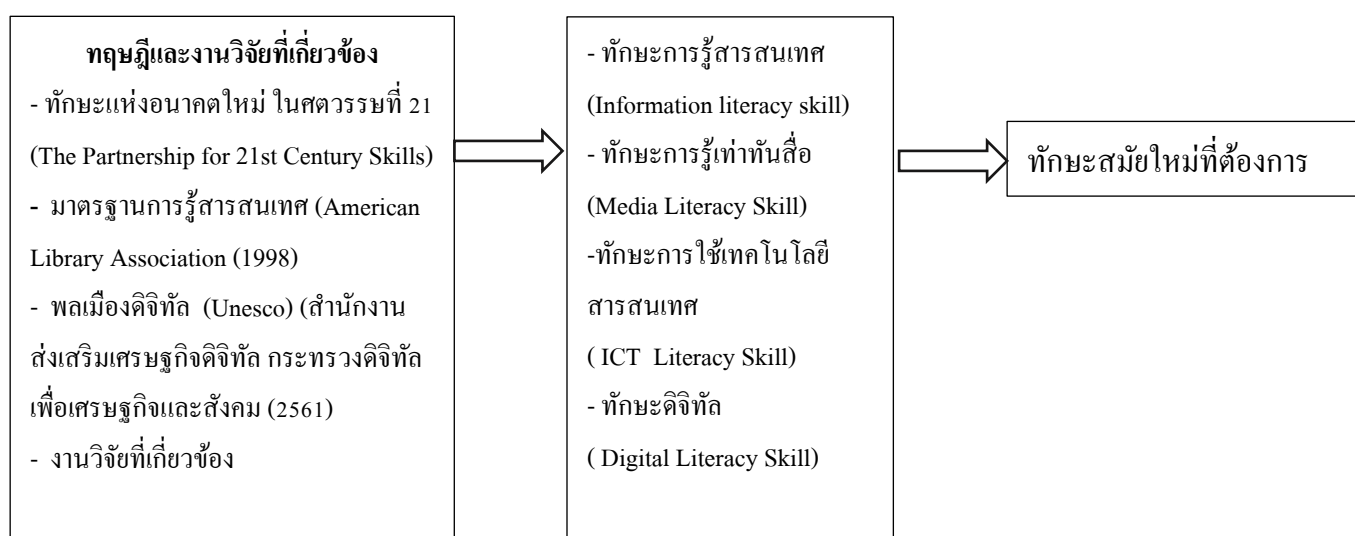
ดิจิทัล (Digital Literacy Skill) อันเป็นทักษะความสามารถพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและการทำงานในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดสกลนคร เป็นหนึ่งในจังหวัดที่อยู่ภาคอีสาน มีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อสัมพันธ์ ค้าขายกันในแถบชายแดนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและจากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายงานพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่พบว่าในภาคอีสานมีอัตราการใช้ต่ำสุดในประเทศไทย (National Statistical Office, 2023) ดังนั้นการศึกษการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของประชาชนในจังหวัดสกลนคร จึงมีความจำเป็นต้องรีบดำเนินการเพื่อให้การดำเนินชีวิตการประกอบอาชีพของประชาชนในแถบนี้ให้มีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากลบนฐานความรู้ได้ ดังนั้นการสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การออกแบบการพัฒนาทักษะใหม่ได้อย่างตรงเป้าหมาย ซึ่งรายงานการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของประชาชนในจังหวัดสกลนคร” เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Transformation) เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตของประชาชนในจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะใหม่แห่งอนาคต หมายถึง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการรู้สารสนเทศ (Information literacy skill) ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy Skill) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Literacy Skill) และทักษะดิจิทัล (Digital Literacy Skill)
2. ประชาชนในจังหวัดสกลนคร หมายถึง ชาวชนและสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) อำเภอกุศุดบาก จังหวัดสกลนคร

ระเบียบวิธีวิจัย

1. งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษามีขั้นตอนการเลือกดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกประชากรแบบเจาะจงจากรายงานสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ.2562 รายงานสถิติอำเภอที่มีคนจนมากที่สุดในจังหวัด (TP Map : Thai People Map and Analytics Platforms,2023) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อพื้นที่วิจัย

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอที่มีคนจนมากที่สุดในจังหวัด
1	สกลนคร	อำเภอกุศุดบาก

ขั้นที่ 2 เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling) โดยพัฒนาการอำเภอกุศุดบาก จังหวัดสกลนคร จากสมาชิกกลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ซึ่งมีทั้งกลุ่มชาวชนคนรุ่นใหม่และสมาชิกกลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ที่ขายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 100 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างชาวชนและสมาชิกกลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)

จังหวัด	อำเภอ	ประชากร (คน)
สกลนคร	อำเภอกุศุดบาก	100
รวมประชากร		100

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตโดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ 2) สภาพและความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคต 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะการรู้สารสนเทศ (Information literacy skill) ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy Skill) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Literacy Skill) และทักษะดิจิทัล (Digital Literacy Skill) และการวิเคราะห์โดยใช้ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ขอบเขตการวิจัย

บทความรายงานการวิจัยนี้เป็นการนำเอาประเด็นส่วนหนึ่งของวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตเพื่อการเรียนรู้ตามอักษาศักดิ์ของประชาชนในจังหวัดสกลนคร มานำเสนอเฉพาะประเด็นความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตของประชาชนอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคต ของประชาชนอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร ได้นำข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชนในอำเภอภูพาน จังหวัดสกลนครจำนวนทั้งหมด 70 คน (ร้อยละ 70) ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำแนกเป็นเพศหญิง 58 คน (ร้อยละ 82.86) และเป็นเพศชาย 12 คน (ร้อยละ 17.14) และมีรายได้เฉลี่ย 6,000 บาทต่อเดือน โดยจำแนกตามเป็นกลุ่มดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
วิสาหกิจชุมชนธุรกิจเกษตรครบวงจร (IAC)	29	41.43
วิสาหกิจชุมชนการทอผ้าครามผ้าไหม	21	30.00
กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าครามและผ้าพื้นเมือง	20	28.57
รวม	70	100

จากตารางกลุ่มวิชาชีพชุมชนธุรกิจเกษตรครบวงจร (IAC) 29 คน (ร้อยละ 41.43)มากที่สุด รองลงมาเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนการทอผ้าครามผ้าไหม จำนวน 21 คน (ร้อยละ 30.00) และสมาชิกกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าครามและผ้าพื้นเมือง จำนวน 20 คน (ร้อยละ 28.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุเฉลี่ยสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุเฉลี่ย 20-30 ปี	6	8.57
อายุเฉลี่ย 31-40 ปี	19	27.14
เฉลี่ย 41-50 ปี	29	41.43
อายุ 51 ปี ขึ้นไป	16	22.86
รวม	70	100

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 41-50 ปี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 41.43) มากที่สุด รองลงมา มีอายุเฉลี่ย 31-40 ปี จำนวน 19 คน (ร้อยละ 27.14) และมีอายุ 51 ปี ขึ้นไปจำนวน 16 คน (ร้อยละ 22.86) รวมทั้ง มีอายุเฉลี่ย 20-30 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 8.57) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6	8	11.43
ระดับการศึกษาอยู่ที่มัธยมศึกษาปีที่ 3	19	27.14
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6	27	38.57
การศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6	16	22.86
รวม	70	100

จากตารางพบว่า มีระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 27 คน (ร้อยละ 38.57) มากที่สุด รองลงมา มีระดับการศึกษาอยู่ที่มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 19 คน (ร้อยละ 27.14) การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน (ร้อยละ 11.43) มีผู้จบการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 คน (ร้อยละ 22.86) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความต้องการเสริมทักษะสมัยใหม่ของประชาชนอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการรู้สารสนเทศ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะการรู้ดิจิทัล และทักษะอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความต้องการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology skill) พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาทักษะการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด ($\bar{X}' = 4.61$, $SD = 0.73$) รองลงมาคือการใช้คอมพิวเตอร์ ($\bar{X}' = 4.50$, $SD = 0.74$) และการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น อีเมล การส่งข้อความ ($\bar{X}' = 4.00$, $SD = 0.82$) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความต้องการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology skill)

ความต้องการเสริมทักษะใหม่	ระดับความต้องการ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
2.1.1 การใช้คอมพิวเตอร์	45คน (64.29)	15คน (21.43)	10คน (14.29)	4.50	0.74	มาก
2.1.2 การใช้อินเทอร์เน็ต	53คน (75.71)	7คน (10.00)	10คน (14.29)	4.61	0.73	มากที่สุด
2.1.3 การใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น อีเมล การส่งข้อความ	23คน (32.86)	24คน (34.29)	23คน (32.86)	4.00	0.82	มาก

2.2 ความต้องการพัฒนาทักษะด้านการรู้สารสนเทศ (Information literacy skill) พบว่าประชาชนมีความต้องการพัฒนาทักษะการค้นหาและเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ได้ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}' = 4.51$, $SD = 0.74$) รองลงมาคือกำหนัดเรื่องที่จ้ะค้น อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}' = 4.40$, $SD = 0.75$) และการประเมินคุณค่าข้อมูล สารสนเทศเพื่อนำมาใช้ได้ ($\bar{X}' = 4.20$, $SD = 0.77$) รายละเอียดเพิ่มเติมแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความต้องการพัฒนาทักษะด้านการรู้สารสนเทศ (Information literacy skill)

ความต้องการการเสริมทักษะใหม่	ระดับความต้องการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	SD	
2.2.1 กำหนดเรื่องที่จะค้นได้	39คน (55.71)	20คน (28.57)	11คน (15.71)	4.40	0.75	มาก
2.2.2 ค้นหาและเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ได้	46คน (65.71)	14คน (20.00)	10คน (14.29)	4.51	0.74	มากที่สุด
2.2.3 ประเมินคุณค่าข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาใช้ได้	29คน (41.43)	26คน (37.14)	15คน (21.43)	4.20	0.77	มาก

2.3. ความต้องการพัฒนาด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy skill) พบว่าประชาชนมีความต้องการพัฒนาทักษะการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ($\bar{X}' = 4.06$, $SD = 0.74$) รองลงมาคือการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสื่อ ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.78$) และการประเมินวัตถุประสงค์ของสื่อ ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.71$) รายละเอียดเพิ่มเติมแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความต้องการพัฒนาด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy skill)

ความต้องการการเสริมทักษะใหม่	ระดับความต้องการ					ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	SD	
2.3.1 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสื่อ	20 คน (28.57)	28คน (40.00)	22คน (31.43)	3.97	0.78	มาก
2.3.2 การประเมินวัตถุประสงค์ของสื่อ	14คน (20.00)	35คน (50.00)	21คน (30.00)	3.90	0.71	มาก
2.3.3 การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	21คน (30.0)	32คน (45.71)	17คน (24.29)	4.06	0.74	มาก

2.4 ความต้องการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy skill) พบว่าประชาชนมีความต้องการพัฒนาทักษะการใช้โปรแกรมแอปพลิเคชัน สร้างช่องทางการตลาดออนไลน์ในการขายผลิตภัณฑ์มากที่สุด

($\bar{X}$ = 4.90, SD = 0.35 รองลงมาคือการใช้สื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัย ($\bar{X}$ = 4.30, SD = 0.73) และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัย ($\bar{X}$ = 4.16, SD = 0.72) รายละเอียดเพิ่มเติมแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความต้องการพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy skill)

ความต้องการการเสริมทักษะใหม่	ระดับความต้องการ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
2.4.1 การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล	35คน (50.00)	25คน (35.71)	10คน (14.29)	4.16	0.72	มาก
2.4.2 การใช้โปรแกรมแอปพลิเคชัน สร้างช่องทางการตลาดออนไลน์ใน การขายผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น แปง เพจเฟซบุ๊ก ออนไลน์	64คน (47.14)	5คน (40.0)	1คน (12.86)	4.90	0.35	มากที่สุด
2.4.3 การใช้สื่อดิจิทัลอย่างปลอดภัย	32คน (61.43)	27คน (25.71)	11คน (12.86)	4.30	0.73	มาก

2.5 ทักษะใหม่ที่ต้องการพัฒนาเร่งด่วน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 48 คน พบว่าทักษะใหม่ที่ต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วนมากที่สุดคือ ช่องทางการขายออนไลน์ (facebook, tiktok, line, Lazada, Shopee ร้อยละ 27.08) รองลงมาคือทักษะการการติดต่อคลิป ร้อยละ 16.67 การถ่ายภาพ/ตกแต่งภาพ ร้อยละ 14.58 ทักษะการ Live และการทำการตลาดใหม่ๆ ร้อยละ 8.33 การสร้าง content และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ร้อยละ 6.25 การเพิ่มพลังการผลิต ร้อยละ 4.17 และการมีผู้ช่วยขายร้อยละ 2.08 รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ทักษะอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนา

ทักษะใหม่ที่ต้องการเร่งด่วน	ระดับจำนวนความต้องการ	
	จำนวน(N =70)	ร้อยละ (%)
1. ช่องทางการขายออนไลน์ (facebook, tiktok, line, Lazada, Shopee)	13	27.08
2. การตัดต่อคลิป	8	16.67
3. การถ่ายภาพ/ตกแต่งภาพ	7	14.58
4. การ Live	4	8.33
5. การทำการตลาดใหม่ๆ	4	8.33
6. การสร้าง content	3	6.25
7. การออกแบบบรรจุภัณฑ์	3	6.25
8. การเพิ่มพลังการผลิต	2	4.17
9. การออกแบบบรรจุภัณฑ์	3	6.25
10. การมีผู้ช่วยขาย	1	2.08

สรุปและอภิปรายผล

สภาพและความต้องการพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคต ของประชาชนอำเภอภูคา จังหวัดสกลนคร แบ่งตามประเด็นการเก็บรวบรวมผลการจากการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology skill) จากผลการวิจัยพบว่ามีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด รองลงมาคือความต้องการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้เครื่องมือสื่อสาร สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโทรศัพท์เคลื่อนที่มีราคาไม่แพงมาก ประชาชนคนไทยสามารถซื้อมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตและการดำเนินงานมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเปิดเผยของสถาบันนวัตกรรมและกรรมมาภิบาลข้อมูลปี พ.ศ. 2565 พบว่าคนไทยใช้โทรศัพท์ประมาณ 63 ล้านคน (Data Innovation and Governance Institute, 2023) และส่วนใหญ่มีการเชื่อมต่อและใช้งานอินเทอร์เน็ตแบบเคลื่อนที่โดยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นเครื่องมือ (Office of the National Digital Economy and Society Commission, 2023 ; National Statistical Office, 2023, p.177) และความสะดวกสบายในการเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ตอบสนองได้รวดเร็ว ถึงแม้จะอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ก็สามารถใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของภาครัฐบาล เช่น อินเทอร์เน็ตประชารัฐ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียน เป็นต้น หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตของภาคเอกชนที่ให้บริการสัญญาณโทรศัพท์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมี

ราคาไม่แพง จึงทำให้ประชาชนนิยมใช้การติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pattanawin and Seewungkum (2022) ที่ศึกษาวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฯ พบว่ามีความต้องการในการพัฒนาทักษะอินเทอร์เน็ตสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sermsri (2014) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรปราการ พบว่ามีความต้องการพัฒนาทักษะการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการค้นหาข้อมูล การสื่อสารกัน

2. ด้านการรู้สารสนเทศ (Information literacy skill) จากผลการวิจัยพบว่ามีความต้องการพัฒนาทักษะด้านการกำหนดคำค้นข้อมูลสารสนเทศสูงสุดและรองลงมาคือสามารถค้นหา เข้าถึงข้อมูล สารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว ข้อมูลมีจำนวนมากและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จนเกิดภาวะท่วมท้นของสารสนเทศ (Information Explosion) สารสนเทศได้เผยแพร่ ส่งต่อกันจำนวนมาก ส่งผลให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศที่ถูกต้อง สมบูรณ์ นำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงความต้องการอย่างรวดเร็ว นั้นเป็นเรื่องยาก ดังนั้น การกำหนดคำค้นและการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตและการทำงานจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเข้าถึงสารสนเทศที่ถูกต้อง สมบูรณ์ รวดเร็ว ตรงกับความต้องการ ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี ส่งผลให้พฤติกรรมการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ มากมาย เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูป ดิกดอท เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Ruenwai (2009) ได้พัฒนาหลักสูตรการพัฒนาทักษะการรู้สารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการเลือกสรรข้อมูลที่มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ มีความทันสมัยและใช้สารสนเทศจากแหล่งที่หลากหลาย หากแต่เป็นแหล่งที่น่าเชื่อถือและนำเสนอสารสนเทศที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัย Khamsoombat (2019) ที่ศึกษาเรื่องการรู้สารสนเทศ การรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการค้นข้อมูล สารสนเทศมากที่สุดคือการค้นโดยใช้ Search engine จาก Google และมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศมากที่สุด ดังนั้นการพัฒนาทักษะการกำหนดคำค้นที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทักษะการเลือกแหล่งสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น Google จะทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล สารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว ได้สารสนเทศที่สมบูรณ์ ทันสมัย นำไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ

3. ด้านทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy skill) จากผลการวิจัยพบว่ามีความต้องการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของสื่อสูงสุด รองลงมาคือ การประเมินวัตถุประสงค์ของสื่อ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์กันอย่างแพร่หลาย ดังที่ได้อภิปรายในประเด็นที่ 2 และ 3 ถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตที่ส่งผลให้ข้อมูล สารสนเทศได้รับการเผยแพร่อย่างรวดเร็ว มีจำนวนมากและมีความหลากหลาย นอกจากนี้ยังส่งผลทั้งในเรื่องการติดต่อสื่อสารกันส่วนตัวและการทำงานอย่างสะดวก รวดเร็ว จึงทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศ ตลอดจนการเผยแพร่สารสนเทศกันอย่างกว้างขวาง ข้อมูล สารสนเทศเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งที่มีความน่าเชื่อถือและข่าวปลอม (Fake news) เป็นจำนวนมาก ซึ่งทักษะการรู้เท่าทันสื่อไม่ได้เป็นเพียงการรับรู้ การอ่าน การแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศเท่านั้น แต่รวมไปถึงต้องมีความเข้าใจเนื้อหา การมีทักษะในการคิด วิเคราะห์ ประเมินเนื้อหา ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล สารสนเทศและแหล่งเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศเหล่านั้นด้วย เพื่อประโยชน์สูงในการนำข้อมูล สารสนเทศไปประกอบการตัดสินใจ การวางแผนการทำงานและการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพนับเป็นวิธีใหม่และทักษะสมัยใหม่ที่ประชาชนในยุคนี้จำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถเลือกใช้ข้อมูล สารสนเทศอันจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องผลสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของคนตราด ปี 2563 (Trat Provincial Statistical Office, 2023) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่สามารถค้นหาข้อมูล ใช้ข้อมูลและสื่อสารด้วยเครื่องดิจิทัลในชีวิตประจำวันและการทำงานได้อย่างเหมาะสม สมรรถนะดิจิทัลเป็นจุดเด่น คือด้านการรู้เท่าทันสื่อ และสารสนเทศ (Media and Information Literacy) และต้องเร่งพัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักกฎหมายดิจิทัล การกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อให้ประชาชนตระหนักและหลีกเลี่ยงการทำผิดกฎหมายออนไลน์ เตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล

4. ทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy skill) จากผลการวิจัยพบว่ามีความต้องการใช้โปรแกรมแอปพลิเคชัน สร้างช่องทางการตลาดออนไลน์ ในการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน มากที่สุด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนต้องการหาช่องทางและโอกาสในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มพูนรายได้ในครัวเรือน และมียอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์มากขึ้น และเป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากลได้ โดยเฉพาะการสร้าง Content Marketing ให้กับผลิตภัณฑ์ สามารถช่วยดึงดูดกลุ่มเป้าหมายและลูกค้าได้อย่างกว้างขวาง ลดต้นทุนในการต้องจำหน่ายสินค้าผ่านต้นทุนค่าใช้จ่ายในรูปแบบร้านค้า หรือการเดินทางไปจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ห่างไกลได้ต้องการ รองลงมาคือ การใช้โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yaungsoi (2023) เรื่องการศึกษาสภาพและต้องการพัฒนาทักษะดิจิทัลเพื่อการตลาดออนไลน์ ของกลุ่มชุมชนหาดสองแคว อ.ตรอน จ.อุดรดิต์ พบว่าชาวชุมชนหาดสองแควมีความต้องการที่จะมีความรู้และทักษะในการทำการตลาดออนไลน์ในเรื่องการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์พื้นฐานสำหรับการถ่ายภาพและไลฟ์สด เทคนิคการทำการตลาดบนโลกโซเชียล เทคนิคการสร้างแบรนด์

และเทคนิคด้านช่องทางการชำระเงินออนไลน์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการค้าขายโดยใช้สื่อดิจิทัลเป็นช่องทางการตลาด

5. ทักษะใหม่ที่ต้องการเร่งด่วน พบว่ามีความต้องการช่องทางการขายออนไลน์ รองลงมาคือ การตัดต่อคลิป สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนในชุมชนสามารถเข้าถึงการสื่อสารออนไลน์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกสบาย และแทบทุกครัวเรือนมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สำหรับใช้งาน เพื่อการติดต่อสื่อสาร และการค้นคว้าหาข้อมูล สารสนเทศทำได้ง่าย สะดวก ดังนั้นการค้าขาย จำหน่ายสินค้าผ่านเครือข่ายออนไลน์จึงเป็นช่องทางที่สามารถสร้างรายได้ และเพิ่มยอดการจัดจำหน่ายได้จริง แต่ยังขาดองค์ความรู้และเทคนิคการค้าขายผ่านช่องทางออนไลน์ และการตัดต่อคลิปเพื่อสร้างเรื่องราว ดึงดูดให้ลูกค้าสนใจและซื้อผลิตภัณฑ์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rodplang (2002) การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ของผลิตภัณฑ์งอบ กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานงอบไทยลาวแจ้ว-ทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าการพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ของผลิตภัณฑ์งอบ ประกอบด้วยการจัดทำเพจ เฟซบุ๊กการบริหารเพจเฟซบุ๊ก แก้ไข ปรับปรุงเนื้อหา ข้อความให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการใช้งานเพจเฟซบุ๊กและการถ่ายภาพสินค้า/ผลิตภัณฑ์เบื้องต้นเพื่อใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการขายงอบผ่านเครือข่ายออนไลน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phra Chanchai Indapanno (Lakman) (2020) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากลไกการขายผลิตภัณฑ์แบบออนไลน์เพื่อความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนบ้านสันป่าคำ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีการมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มขายผลิตภัณฑ์ออนไลน์ และให้มีการโปรโมทสินค้า จัดโปรโมชั่น ลงรูปภาพและวิดีโอในการผลิตลงในช่องทางการขายที่หลากหลาย โดยผ่านช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ (Line) และแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก (Facebook) รวมไปถึงการฝากขายผ่านแอปพลิเคชันอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

องค์กรส่วนท้องถิ่น พัฒนาชุมชน สำนักงานการศึกษาตามอัธยาศัย ควรมีการจัดโครงการอบรม เพื่อเพิ่มพูนทักษะสมัยใหม่ให้กับประชาชนทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา โดยการจัดทำหลักสูตร หรือโครงการเพื่อเพิ่มพูนทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะสารสนเทศ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปพัฒนาตนเอง ปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาต่อยอดเพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะสมัยใหม่ที่ยั่งยืน เช่น การทำหลักสูตรการพัฒนาทักษะสมัยใหม่เพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อความเป็นพลเมืองดิจิทัล นำไปปรับใช้ได้อย่างยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะใหม่แห่งอนาคตเพื่อการเรียนรู้ตามอัจฉริยภาพของประชาชนในจังหวัดสกลนครและได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) จัดสรรงบประมาณ ผ่านกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานกองทุนการวิจัยแห่งชาติ (สกว.)

References

- American Library Association. (1998, March). **A progress report on information literacy: An update on the American Library Association Presidential Committee on information literacy: Final report**. Association of College and Research Libraries (ACRL). Retrieved February 5, 2024, from <https://www.ala.org/acrl/publications/whitepapers/progressreport>
- Kemp, Simon. (2023, February 13). **Digital 2023: Thailand**. Datareportal. Retrieved February 6, 2024, from <https://datareportal.com/reports/digital-2023-thailand>
- Khamsombat, K. (2019). **Information literacy and perceive self-efficacy of student Rajabhat University northeast: Research report**. Academic Resource and Information Technology Rajabhat Mahasarakham University OPAC. Retrieved February 6, 2024, from <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127640/>. [In Thai]
- Data Innovation and Governance Institute. (2023). **Statistics on telephone usage among Thai people**. Data Innovation and Governance Institute website. Retrieved February 5, 2024, from <https://digi.data.go.th/showcase/using-phone-thai-people/>. [In Thai]
- National Statistical Office. (2023). **The 2023 household survey on the use of information and communication technology (Quarter 1)**. National Statistical Office website. Retrieved February 5, 2024, from https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2023/20230913093840_23932.pdf. [In Thai]

- Office of the National Digital Economy and Society Commission. (2023). **Thailand digital outlook annual report 2023**. Office of the National Digital Economy and Society Commission website. Retrieved February 5, 2024, from https://tdo.onde.go.th/documents/2023/01-Annual-TH_TIME-202242_V16.pdf. [In Thai]
- Pattanawin, A. & Seewungkum, D. (2022). Needs assessment for ICT skills development in high vocational certificate student in business computer program under Office of East Vocational Education Commission. **Journal of Educational Technology and Communications Faculty of Education Mahasarakham University**, 5(13), 77–89. [In Thai]
- Phra Chanchai Indapanno (Lakman). (2020). **Online product sales mechanisms development for sustainability of Ban San Pa Kha community enterprise San Kamphaeng District Chiang Mai Province**. (Master's thesis, Mahachulalongkornrajavidyalaya University). MCU Digital Collections. <https://e-thesis.mcu.ac.th/thesis/2417>. [In Thai]
- Rodplang, P. (2002). The developing marketing channels online ngob, basketry products Ngobthai-LaoNgeaw Thong-en Inburi District, Singburi Province. **Journal of Buddhist Anthropology**, 6(3), 35-45. [In Thai]
- Ruenwai, N. (2009). Information literacy: Waiting alone is not enough... must be used to create further knowledge as well. **Rangsit Information**, 15(2), 5-8. [In Thai].
- Trat Provincial Statistical Office. (2023, July 22). **Status of media and information literacy of Trat people in 2020**. Trat Provincial Statistical Office website. Retrieved February 5, 2024, from <https://trat.nso.go.th/news/press-release/media-and-information-literacy-summary-survey-trat-2020.html>. [In Thai]
- Sermisri, N. (2014). **Developing skills in using information technology management proficiency leader of local government organization in Samutprakan Province: Research report**. Dhonburi Rajabhat University Intellectual Repository. Retrieved February 5, 2024, from <http://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/1656>. [In Thai]
- Yaungsoi, P. (2023). A Study of the situations and need assessment for the development of online marketing' digitals skills for the community Hard Song-Khwae, Tron District, Uttaradit Province. **Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)**, 21(1), 47-62. [In Thai]